SOURIA
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
B. P. 487 — TEL. 13990
ALEP-SYRIE
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ց. ԽԱՆՃԵԱՆ

ՍՈՒՐԻԱ
ՕՐԱԹԵՐԹ

سوريا
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانيس يازجيان
حلب : صندوق البريد ٤٨٧ الهاتف ١٣٩٩٠

ԱՅՍ ԿՏՐՕՆԸ ՊԱՀԵՑԷՔ
«Սուրիա»ի Օգոստոսի վիճակահանութիւնը
024658
Տոմսը պիտի ստանայ Պիւրէն (Buren) ժամացոյց մը, նուիրուած ԼԵՒՈՆ ՊԱՊԻԿԵԱՆ եւ ԸՆԿԵՐՔ վաճառատունէն, Ֆարաճ պողոտայ:

Ը. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 54 (2486) — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1953 — ՀԵՌ. ԹԻՒ 13990 — ԳԻՆ՝ 15 Ս. Դ.

ԻՐԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ
ՇԱՀԸ ԼՈՆՏՈՆ ՓԱԽԱՒ
ԱՄԵՐԻԿ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԸ
ՑՈՒՑԱՐԱՐՆԵՐԸ ԿՈՏՐԵՑԻՆ ՇԱՀԻՆ ԲՈԼՈՐ ԱՐՁԱՆՆԵՐԸ

ՊԱՏՏԱՏ.— Իրանի Շահը Երեքշաբթի առաւօտ անգլիական օդանաւով մը անակնկալօրէն իր կնոջ հետ մեկնեցաւ Պաղտատէն դէպի Լոնտոն։

Ան ժամը 3,30ին Հռոմ հասաւ, իսկ ժամը 8ին Լոնտոն պիտի հասնի։

Բրիտ. օդային նախարարը յայտարարեց, թէ ինք լուր չունի Շահին կատարած ճամբորդութենէն և անոր բնակելիք վայրէն։

ՊԱՂՏԱՏ.— Շահին անակնկալ ճամբորդութիւնը զարմանք պատճառեց բոլորին, որովհետեւ ան տակաւին Իրաքի կարգ մը շրջանները պիտի այցելէր։

Քաղաքական շրջանակներու համաձայն, Շահին անակնկալ մեկնումին պատճառը, Թեհրանի կառավարութեան ազդարարագիրն էր, ուր Շահէն կը պահանջէր որ անձնատուր ըլլայ։

ԹԵՀՐԱՆ.— Արտաքին Գործոց նախարար Տոքթ. Ֆաթիմի խմբագրական մը գրեց «Պախթիարը Էմրուզ» թերթին մէջ, ուր Շահը կ'ամբաստանէ որպէս դաւաճան, ու կը յայտարարէ որ պիտի չթոյլատրեն որ Շահը Իրան վերադառնայ։

ԹԵՀՐԱՆ.— (Դ. Բ.) Իրանի Արտաքին Գործոց նախարարը, Տոքթ. Հիւսէյն Ֆաթիմի, երէկ երկար յայտարարութիւն մը տուաւ Իրանի նոր կացութեան շուրջ, ուր ըսաւ.—

Վարչապետ Մուսատեքի կառավարութիւնը հիմնական մարմին մը պիտի կազմէ Իրանի Շահին գործերը վարելու, սակայն այս մարմնին մաս պիտի չկազմեն թագաւորական ընտանիքին անդամներէն որեւէ մէկը։

Իսկ կառավարութիւնը տակաւին չէ որոշած թէ հանրապետութիւն պիտի հռչակէ՞ երկրին մէջ թէ ոչ:

Միւս կողմէ Իրանի կառավարութիւնը մտադրութիւն չունի Ամերիկեան Չորրորդ կէտը փակելու Իրանի մէջ։

Միեւնոյն ատեն Պաղտատի իրանեան դեսպանին հրահանգեցինք որ հաղորդակցութեան հետ չմտնէ հոն գտնուող Իրանի Շահին կամ կնոջը հետ, նկատի ունենալով որ անոնք յեղաշրջումին պատճառ եղած են։

Իր կարգին Պալտաի նախարար Ապու էլ Գասէմ Էմինի, որ երէկ ձերբակալուեցաւ որպէս մասնակից ձախողած յեղաշրջումին, իր ձեռագրով պաշտօնական նամակ մը գրած է ուր կ'ըսէ թէ Շահը, անձամբ պատասխանատու է ձախողած յեղաշրջումին։

Նախարար Էմինի կ'աւելցնէ, թէ ինք որեւէ կապ չունի այդ փորձին հետ, և դաւադրութիւնը իրմէ գաղտնի պատրաստուած է։

Ասոր վրայ նախարարը բանտէն իր բնակարանը փոխադրուած է, ուր պարտադիր բնակութեան դատապարտուած է առ այժմ։

Ի վերջոյ Տոքթ. Ֆաթիմի յայտարարեց թէ 14 բարձրաստիճան սպաներ եւս ձերբակալուեցան դաւադրութեան մասնակցած ըլլալնուն համար, որոնց մէջ կը գտնուի Իրանի պալատական նախկին պետը։

ԹԵՀՐԱՆ.— Երէկ առաւօտեան նոր ցոյցեր եւ տեղի ունեցան Թեհրանի մէջ, որոնք կազմակերպուած էին Մուսատեքի կողմնակիցներուն կողմէ։ Ցուցարարները մայրաքաղաքին բոլոր թաղերը շրջեցան, ուր ցուցարարները մայրաքաղաքին հրապարակներուն վրայ կանգնած Շահին բոլոր արձանները քանդեցին։

ՊԱՂՏԱՏ.— Իրանի Շահը գինք այցելող իրաքցի անձնաւորութիւններուն խօսելով, ըսաւ թէ Իրանի մէջ կատարուածը յեղաշրջում մը չէր, այլ իր սահմանադրական իրաւունքներուն համաձայն, Տոքթ. Մուսատեքը պաշտօնազրկելով, Զօր. Զահիտին վարչապետ նշանակած էր։

Շահը աւելցուցած է թէ ինք մտադիր չէ իր գահէն հրաժարելու, և ամէն առթիւ իր կապերը ամուր պիտի պահէ իր ժողովուրդին հետ։

ԹԵՀՐԱՆ — Երէկ վարչապետ Մուսատեքի բնակարանին մէջ ժողով մը գումարուեցաւ ուսումնասիրելու համար Շահին պալատներուն և կալուածներուն պարագան, որոնք բանակի կողմէ գրաւուեցան, ձախող յեղաշրջումէն ետք։

ԹԵՀՐԱՆ.— Այսօր տեղի պիտի ունենայ Սովետա-իրանեան պատուիրակութեանց երկրորդ խորհրդաժողովը, սակայն Տոքթ. Ֆաթիմիի առաջարկին վրայ յետաձգուեցաւ նկատի ունենալով որ այս վերջինը շատ զբաղած է։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Լաւատեղեակ շրջանակներու համաձայն, Ամերիկ. Արտաքին Գործոց Նախարարութեան պատասխանատու պաշտօնեաները, ուշի ուշով կը հետեւին երկու հարցերու։

Առաջին.— Տոքթ. Մուսատեքի կառավարութեան դիրքը, և անոր ունենալիք լիազօրութիւնները։

Երկրորդ.— Ամերիկ. կառավարութեան որդեգրելիք դիւանագիտական միջոցները, Իրանի ցուցարարներուն պահանջքին ի տես, որոնք ամերիկ. հաստատութիւններուն փակումին ու ամերիկահպատակներուն Իրանէն հեռացումը կը պահանջէին։

Միեւնոյն ատեն, Ամերիկ. Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը Իրանի դէպքին համար յեղաշրջում անունը չի տար, նկատի ունենալով որ վարչապետ Մուսատեք կը վարէ իր պաշտօնը, և այն լիազօրութիւնը զոր Իրանի Շահը տուած էր իրեն։

Հետեւաբար բնական է որ դիւանագիտական յարաբերութիւնները պիտի մնան ամերիկ. կառավարութեան և Տոքթ. Մուսատեքի միջեւ։

ԹԵՀՐԱՆ.— Թեհրանի ձայնասփիւռը, երէկ յայտարարութիւն մը ուղղեց Իրանի Շահին, զայն հրաւիրելով որ անձնապէս անձնատուր ըլլայ։

ՊԱՂՏԱՏ.— Վեհապետ Ֆէյսալ բարեկամական այցելութիւն մը տուաւ Շահին։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՀԱՐՑԻՆ ՇՈՒՐՋ
ԵՐԵՔՆԵՐԸ ՆՈՐ ՅՈՒՇԱԳԻՐ ՄԸ ՅԱՆՁՆԵՑԻՆ ՍՈՎԵՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ (Դ. Բ.).— Ամերիկայի, Անգլիոյ և Ֆրանսայի Մոսկուայի դեսպանները, մէկական Յուշագիր յանձնեցին Սովետ. Միութեան արտաքին գործոց նախարարութեան։

Արեւմտեան երեք պետութիւնները իրենց յուշագրին մէջ կ'առաջարկեն Չորս արտաքին նախարարներու ժողով մը գումարել Լոնտոնի մէջ, Օգոստոսի 31ին, Աւստրիոյ հաշտութեան դաշնագիրը պատրաստելու համար։

Արեւմտեան երկիրները կը խոստանան եւ անտեսել իրենց այն ծրագիրը որ պատրաստած էին Աւստրիոյ հետ, անջատ հաշտութիւն մը կնքելու շուրջ, պայմանաւ որ ժողովի ընթացքին, Սովետ. Միութիւնը Աւստրիոյ հարցէն դուրս ուրիշ հարցեր չ'արծարծէ։

Գործադուլները կը շարունակուին Ֆրանսայի մէջ

ՓԱՐԻԶ (Դ. Բ.).— Հակառակ վարչապետ Լանիէլի ազդարարութիւններուն, գործադուլը կը շարունակուի Ֆրանսայի մէջ։ Վարչապետը յայտարարեց թէ շատ խիստ միջոցներու պիտի դիմէ, եթէ բանուորները շարունակեն իրենց գործադուլը։ Ապա ան ըսաւ թէ երբ ինք իշխանութիւնը ստանձնեց, պետական գանձը անհուն քայլի մէջ էր, հետեւաբար ստիպուած էր արտակարգ որոշումներ առնելու և օրավարձերը պակսեցնելու։

Վարչապետը աւելցուց թէ Ֆրանսա այսօր օտար օժանդակութիւններով է որ կ'ապրի, և եթէ այդ օժանդակութիւնները եղած չըլլային, ֆրանսական ֆրանքը շատոնց անկում կրած էր։

ՓԱՐԻԶ.—Համայնավար, Ընկերվարական և Կաթոլիկ սենտիքաներու ղեկավարները, երէկ ժողով մը գումարեցին և որոշեցին շարունակել գործադուլը, մինչեւ որ իրենց պահանջներուն ընթացք տրուի։

ՓԱՐԻԶ.— Խորհրդարանի Նախագահ Պ. Էրրիօ խորհրդարանի դիւանի անդամները ժողովի հրաւիրեց, ուսումնասիրելու համար թէ, խորհրդարանը պէ՞տք է ժողովի հրաւիրել, երկրին ներկայ կացութեան առթիւ։

ՈՒ՞Ր ՓԱԽԱԾ Է ՔԱՇԱՆԻ..

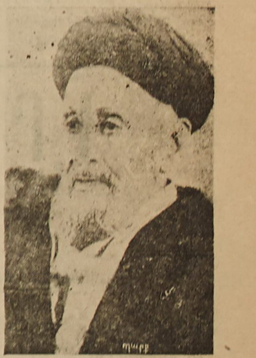

ԹԵՀՐԱՆ (Է.Մ.).— Երէկ երբ Թեհրանի ցուցարարները կրօնապետ Այաթուլլա Քաշանիի բնակարանը ուղղուեցան, զայն ամբաստանելով որպէս Շահին կողմնակիցն ու վարչապետ Մուսատեքի հակառակորդը, անակնկալի եկան իմանալով որ Քաշանին տունէն փախած էր, և հետքն իսկ յայտնի չէր։

Ապա տարածայնուեցաւ թէ ան Իրաք փախած է Շահին հետ, իսկ ուրիշներ կ'ըսեն թէ Քաշանի Շիիներու սրբար քաղաքը ապաստանած է։

ՓԵՐԻԱՅԻ ԿԻՆԸ ԿՈՐՍՈՒԱ՞Ծ

ԺԸՆԵՒ (Դ. Բ.).— Ժընեւի մամուլին ստացած տեղեկութիւններուն համաձայն, արգելափակուած Փերիայի կինը յանկարծ աներեւութացած է, առանց հետք մը ձգելու իր ետին։

Փերիայի կինը քաշուած կեանք մը անցուցած է սկիզբէն ի վեր։ Ան երբեք պաշտօնական և հանրային վայրերու մէջ չէ տեսնուած։

Ամէն կողմ տիրող կարծիքը այն է թէ Տիկին Փերիա Մոսկուայէն Դուլչեթ գիւղակը քաշուած է, ուր իր ծնողքը կը բնակէր 1916ին։

Նախագահին թելադրութիւնները

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Ժողովրդական Համագումարը երէկ իր վերջին նիստը գումարեց, որմէ ետք, Ն. Վ. Հանրապետութեան Նախագահը ճաշկերոյթ մը սարքեց ի պատիւ անոնց, եւ ուր ներկայ եղաւ Ներքին Գործոց Նախարարը։

Ճաշի ընթացքին, Ն. Վ. Հանրապետութեան Նախագահը, կրկին թելադրեց Մուհաֆըզներուն որ կատարեալ ազատութիւնը ապահովեն ընտրողներուն, յառաջիկայ ընտրութիւններու ընթացքին։

(«Տեղական Լուրեր»ու շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ «ՆՈՐ ՕՐ»Ի

«ՏԱՌՈՍԸ ՁԵԶԻ...»

Յաճախ պատահած է, որ «Կորտակոնչ»ի ցիմակին տակ ծուարած կուսակցութեան եղկելի անդամ բեկորներ իրենց անզօր կատաղութիւնը պոռթկան մեր հնարաւորին վրայ, դժան զուարճութիւն մը հայթայթելով մեզի ան ծանօթ մարդիկ ու կիներ, որ «յեղափոխական» խիզախութեամբ կը պահուըտին անանուն ձայներու ետեւ, որոնք իրենց տարիքին ամօթը և մարդկային արժանապատուութեան յետին նշոյլը կորսնցուցած ծեծուած ու անարեկ մանուկներու պէս կը դիմեն խելագար ճիչերու ու գաճճի հայհոյանքներու վրէժխնդրութեան։ Անոնք կը սկսին սանձակալին լուտանքներով, կը մոլեգնին հնազանդ մեր գրաւոր անտարբեր պատասխաններէն և կ'անցնին սպառնալիքի, բարեացակամօրէն ազդարարելով թէ արդէն վճռեր են մեզ «ՍԱՏԿԵՑՆԵԼՈՒ», մեր «ԱՐԻՒՆԸ ԽՄԵԼՈՒ» խանդավառեան խրախճանքը։

Անցեալին չենք անդրադարձած անարեկչութեան այդ ամօթալի ու անարգ փորձերուն, որովհետեւ Դաշնակցութեան գործելակերպին էական տարրեր նկատելով անուանարկումը, սուտը, հայհոյանքն ու ոճիրը՝ գտանք քօղազերծելով սանձահարելու մեր պարտաւորութեան կատարումին իբրեւ բնական արդիւնքները ընդունած ենք զանոնք։ Բայց տարբեր է այս վերջինը,— անիկա հոգեկան այլասերումի ու վատութեան ա պ շ ե ց ո ւ ց ի չ, աններելի անգունդ մը կը մատնէ, զոր տեսնելու եւ ճանչնալու իրաւունք ունի հայ հասարակութիւնը։ Ցանկս 20ի Շաբաթ առաւօտ դարձեալ հնչեց մեր հեռախօսին զանգը և անծանօթ ձայնը չնորհք կ'ընէր խմբագիրը կանչելու: Երբ ընկալուչը վերցուցի և ինքնութիւնս յայտնեցի՝ թունալից մոլեգնութեամբ պայթեցաւ անանուն ձայնը.—

«— Անցրէաանանն է խօսօղը։

— Այո, ճռամմեցէք:

— Հա՞, ձեր եղբայր Ռօզէնպէրկները սատկեցուցին տա-ռօսը ձեզի բլլայ։

— Բայց կամաց, բարեկամ, լաւ չեմ հասկնար ձեր...

Հա՞, ձեր եղբայր Ռօզէն—պէրկ—ները սատկեցուցին. սա՛տկե՛-ցու՛-ցի՛ն. տառո՛սը ձեզի՛ բլլայ... ա՛խ, տառօսը ձեզի բլլայ։

— Շնորհակալ եմ», պատասխանեցի։ Եւ այդքան։

Եւ երբ սկսանք քրքջալ այս արտասովոր պատահարին վրայ՝ տրտում ու ցաւագին շեշտ մը կը խառնուէր մեր ծիծաղին։ Չէ, անտարբերելիս որ աւելի տարբեր էր մեզ անարեկելով լռեցնելու համար ձեռնարկուած լուտանքի ու սպառնալիքի նախորդ տռչանքներէն։ Ասոր մէջ դաշնակցականի ոգին կը յայտնուէր իր նողկալի մերկութեամբ և գաղտնային արիւնծարաւ վայրագութեամբ։ Սակայն ոչ վայրագ առնի գիշատիչներն անգամ պիտի ընդվզէին անշնչացած մարմիններու վրայ ուրախութեամբ պարող թշուառական ստորնութեան դէմ։ Նոյն իսկ դիակեր բորենին իր զոհը լափլիզելէ վերջ, կրծքէն խղճահար՝ երախը կախած կը հեռանայ։ Միայն «ազատատենչ» դաշնակցական մը կրնայ հրէշային խայտանքով ցնծալ երիտասարդ սպաննուած զոյգի մը դեռ չսառած դիակներուն վրայ։

Դժնեաներ անգամ, որոնց արհեստն է տապարով, կառափնատով, կախաղանով կամ ելեկտրական աթոռով գործադրել օրէնքին վճիռը, խղճահարութեամբ կը տառապին մահապատիժէն վերջ և երբեմն գինովութեան մէջ կը խեղդեն իրենց խռչանքը։ Բայց ո՛չ դաշնակցականը, տմարդութենէն կուրացած կատաղութեամբ մը ան կրնայ կ'խեղդել Ռօզէնպէրկներու դեռ տաք մարմիններուն վրայ, անազորոյն, արիւնռուշտ ախորժակով ժանիքները ցցած նայիլ անոնց երկու մատաղ անմեղ զաւակներուն վշտալի աչքերուն մէջ ու կաղկանձել բոլորին դէմ մահու ու փրփուրէ ողողուած կլափով,— «ՏԱՌՈՍԸ ՁԵԶԻ...»։

Փոյթը չէ դաշնակցականին, որ կը գտածի (Կ'որ. տօնէ՞ս, Օշական) նոյնիսկ պաահնաշտութեան ու քաղաքական վատասերումի ճահճին մէջ, թէ Հռոմի Պապէն սկսեալ՝ բազմաթիւ ականաւոր համաշխարհային հոգեւորականներ, գիտնականներ, դատաւորներ, հանրային գործիչներ ու գրողներ կոչ ըրին Ամերիկեան կառավարութեան, գթութիւն խնդրելով Ռօզէնպէրկներուն համար, մահապատիժը ցկեանս բանտարկութեան փոխելու։ Թէ ատոմական ումի հռչակաւոր գիտնական Հէրըլտ Իւրի նոյն իսկ կասկած յայտնեց, թէ Ռօզէնպէրկները որեւէ կարեւոր գաղտնիք փոխանցեր էին ռուսերուն։ Թէ Անգլիա ու Գաղիա նոյնիսկ լրջասութեամբ մեղադրուած ու դատապարտուած յանցագործներու բանտային թեթեւ պատիժներ միայն սահմանած էին։

Ա. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

(Շար. 1)

ԿՐՈՇԿԱ

ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՍԵՅՐԱՆԵԱՆ

— Չէ՛, շատ կ'ուրախանայ մեր կրոշկան, — անընդհատ կրկնում էր Դարբինեանն ու ինքն իրեն ժպտում։

Այդ քաղցր մտքերի ազդեցութեամբ նա ակամայից վերյիշեց նաեւ իր ծննդավայրը, իր անցած մանկութիւնը։

...Անա Զանգեզուրի գեղատեսիլ սարերն ու դաշտերը։ Անա սիգապանծ Արօսը, որ բարձրանում է իրենց գիւղի Ալաստան գիմաց։ Անա Ճուարէթի անտառը, ուր տարիներ առաջ նստել է իր հայրը՝ անտառապահ Խնկանոսն ու մտածել աշխարհի մասին։

Ասում են՝ այդ անտառում մի ծառ կայ, որի վրայ Խնկանոսը սիբով փորագրել է Լեւոնի ծննդեան տարեթիւը՝ 1905 թիւ։

Լեւոնը հօրը չի յիշում։ Նա հազիւ երկու տարեկան լինէր, երբ հայրը մեռաւ։ Նրա մանկութիւնը եւս որբութեամբ անցաւ։ Բայց ի՜նչ մանկութիւն էր այդ — անմիտ ու անիմաստ։ Եւ ի՜նչ համեմատութիւն նրա ու կրոշկայի մանկութեան միջեւ։

Անա նա ուզում էր իր մանկութիւնից մի լուսաւոր բան վերյիշել։ Բայց ի՞նչը յիշի։ Ա՞յն, որ փայտէ սուրը ձեռքին գիշերը փախչում էր անից, որպէսզի կենդանի գայլ բռնի։ Ա՞յն, որ դդումի վրայ աչքեր, քիթ ու բերան էր փորում, յետոյ դդումը ծակում նրա մէջ մոմ վառում ու գիշերը գնում ձիթհանքի գիմաց՝ մի գոմի կտուրի, որպէսզի ձիթհանքից դուրս եկող գիւղացիները տեսնեն ու սարսափեն այդ կրակէ աչքերով «սատանայ»ից, իսկ ինքը խնդայ նրանց վրայ։

Այո՛, երբ ինքը կրոշկայի հասակին էր, իր անմիտ կատակներով վախեցնում էր մարդկանց։

Մինչդեռ կրոշկան իր փոքրիկ բազուկների բոլոր ուժերը, իր ամբողջ կեանքը տալիս է Հայրենիքի ազատութեանն ու անկախութեանը։

Եւ Դարբինեանն այնպէ՜ս էր ուզում կրոշկային երջանիկ հօր հետ գրկախառնուած տեսնել...

Չէ՞ որ կրոշկան արժանի էր անչափ երջանիկ լինելու...

Մի քանի օր յետոյ, երբ Զիգզովը արդէն զօրամաս էր վերադարձել, Դարբինեանը միջոց գտաւ կրոշկայի հետ միասին մեկնելու հիւանդանոց,

Գարուն էր։ Դաշտերը կանաչել էին, ծառերը ծաղկել, բայց ռումբի եւ ականի հարուածներից խոշտանգուած հողի վրայ պարզ ու որոշակի գծւում էին սեւ վէրքերը։

Խճուղին վտանգաւոր էր։ Ուստի «Վիլլիս»ը թեթեւութեամբ թռչում էր խճուղուն զուգահեռ ձգւող սայլի ճանապարհով։

Կրոշկան նստել էր մեքենավարի ու Դարբինեանի արանքում։ Գնդապետը մի ձեռքով գրկել էր նրան, որպէսզի պատանին իր օրօրուելով չխանգարի մեքենավարին։

Երկար ժամանակ նրանք լուռ էին։ Յետոյ գնդապետը դարձաւ պատանուն.

— Կրոշկա՛ Չէ՛, արի պայմանաւորուենք, այսօրուանից եւ քեզ այլեւս կրոշկա չեմ կոչի, այլ՝ Ֆեդյա... Թող բոլորն էլ այդպէս կոչեն։ Ախր ի՞նչ կրոշկա ես դու... Հասակդ է փոքր, իսկ կեա՞նքդ... կեանքդ... կեանքդ շատ մեծ է, Ֆեդյա՛ Հա՛, Ֆեդյա, մի բան հարցնեմ. հայրիկիդ յիշո՞ւմ ես...

— Հայրիկի՞ս... — պատանու աչքերը փայլեցին, — ինչպէ՜ս չյիշեմ...

— Կ'ուզէ՞ր տեսնել...

— Տեսնե՞լ... — Ֆեդյան գլուխը յենեց գնդապետի կրծքին ու լուռ մնաց։

Գնդապետի կուրծքն ասես խոր դողութեամբ լցուեց։ Նրա սիրտը ռնդում էր. նա շտապում էր. չգիտէր՝ ճանապա՞րհն էր երկար, թէ՞ մեքենան էր դանդաղ ընթանում։

Մինչդեռ Ֆեդյան այնքան էլ գոհ չէր իր ուղեւորութիւնից։ Այն օրուայ դէպքը խորապէս ազդել էր նրա վրայ։ Նա որոշել էր այլեւս հիւանդների համար չերգել, որպէսզի նրանք իրենց վատ չզգան։ Բայց այս անգամ, ինչպէ՜ս, չէր կարող մերժել գնդապետին։

Այժմ որքան աւելի էին մօտենում հիւանդանոցին, այնքան աւելի էր տխրում նա։

— Ոչինչ, ոչինչ, — մտածում էր գնդապետը, — շուտով ուրախութիւնից այնպէս վեր վեր կը թռչե՜ս...

Յանկարծ օդից լսելի դարձաւ ինչ որ տհաճ վայնին։

— Վո՜ւ ո՜ւ ո՜ւ ո՜ւ... վո՜ւ ո՜ւ ո՜ւ ո՜ւ...

— Ռմբակոծիչներ են... — բացագանչեց գնդապետը։

Շոֆէրն իսկոյն մեքենան թեքեց ու թափով քշեց դէպի մօտակայ չիւուտը։ «Վիլլիս»ը նոր էր թաղուել կանաչ ճիւղերի մէջ, երբ [illegible] վայնով «Յունկերսների» խումբն անցաւ նրանց վրայով։

«Տեսնես ո՞ւր գնացին», մտածեց գնդապետը։ «Վիլլիս»ը դեռ անշարժ կանգնած էր իր տեղում։ Մօտակայքում՝ մի ինչ որ տեղ գետինը դղրդաց։

— Ռմբակոծեցին, — խօսեց գնդապետը։ — Բայց ի՞նչը կարող էին ռմբակոծել... այս կողմերում կարեւոր օբյեկտներ չկան։

Դարբինեանը նկատելիօրէն մռայլուեց։

Ռմբակոծութիւնը նորից ու նորից կրկնուեց։

— Տարօրինա՜կ է, — այս անգամ գլուխը մեքենայից դուրս հանելով, ճիւղերի արանքից նա փորձեց նայել հեռուն, բայց ոչինչ չերեւաց։

Քիչ յետոյ, երբ օդը կրկին խաղաղուեց, մեքենան դուրս եկաւ թփուտներից ու շարունակեց իր ճանապարհը։ Բոլորը լուռ էին։ Ոչ ոք չէր ուզում խախտել առեղծուած լռութիւնը։ Մեքենան թռչում էր առաջ ու առաջ։

Երբ տեղ հասան — հիւանդանոցն այլեւս չկար։ Գերմանական ինքնաթիռները ռմբակոծել էին այն, և հիւանդանոցի տեղը գոյացել էր աւերակների մի անձեւ կոյտ։

Փլատակների մէջ երեւում էին ծամռուած մահճակալներ, փշրտուած անկողինների, մարդկային մարմինների արիւնոտ ծուէններ։

Տեսարանը ցնցող էր։

Ու թէեւ Դարբինեանը գիտէր թէ Ֆեդյան աւելի ցնցող տեսարանների էր ականատես եղել, բայց չգիտես ինչու, նա չուզեց որ պատանին այդ մէկն էլ տեսնի։ Գնդապետն իր դողդոջ ափով իսկոյն փակեց նրա դէմքը, պատանու գլուխն ամուր սեղմեց իր կրծքին ու շոֆէրին կարգադրեց մեքենան ետ շրջել։

«Վիլլիս»ի ցնցումները գնդապետի աչքերից պոկում էին արցունքի կաթիլներն ու շաղ տալիս նրա գրկի մէջ ծուարած պատանու վրայ։

— Գնա՛նք, Ֆեդյա, գնա՛նք, — խաղաղ ձայնով ասում էր Դարբինեանը։ — Այս արիւնը միայն արիւնո՛վ կարելի է մաքրել...

(Շար. 4 եւ վերջ)

Երեւան

[illegible]

ԿԵՂԾ ԲԱՆԵՐ

Սիրահարին հայրը.— Աղջկանս օժիտն է առաւելապէս քեզ հետաքրքրողը, այնպէս չէ՞։

Փեսացուն.— Ոչ, պարոն...

Հայրը.— Ուրեմն կարգուէ, ես օժիտով մը աղջիկ չեմ տար...

ՊԱՏՈՒԱԽՆԴՐՈՒԹԻՒՆ

Յաճախորդը.— Ինչո՞ւ վրաս անդադար կը կը հաչէ այս շնիկը։

Կարսոնը.— Որովհետեւ՛ իր ափսէին մէջ ձեզի ուտելիք հրամցուցի...

*

— Ինչո՞ւ այսքան ուշացար։

— Քառորդ ժամէն քաղաք հասայ, կէս ժամ ալ սպասեցի մէկ մայթէն միւսը անցնելու համար...

ՄԱՏԱՆԻՆ

Ուիլեամ հազիւ երեք օր է, որ Պերլին կը գտնուէր և կը ջանար կարելի եղածին չափ շուտ ծանօթանալ քաղաքին, որպէսզի սկսէր իր արհեստը գործ դնել։

Շատոնց մեկնած էր Միացեալ Նահանգներէն, փախստական մը, Համպուրկ ուղղուող չոգենաւի մը մէջ, խուսափելու համար ամերիկեան ոստիկանութենէն, որ յամառօրէն կը փնտռէր զինք։ Համպուրկ հասնելուն պէս, ճամբայ ելած էր դէպի Պերլին, զոր ընտրած էր իբրեւ գործունէութեան դաշտ։ Եւ հիմա, կեդրոնական սրճարանի մը սեղանին առջեւ նստած, կը մտածէր ու միաժամանակ կը քննէր իր շուրջի յաճախորդները։ Քիչ ետք իր ուշադրութիւնը գրաւեց համեստ կին մը որ նստած էր քովի սեղանին առջեւ և մատին վրայ ունէր գեղեցիկ մատանի մը՝ զարդարուած ադամանդով մը։ Դէմքին վրայ արտայայտուած էր պարզունակութեան և միեւնոյն ատեն խոր մելամաղձութեան արտայայտութիւն մը։

Ջերմ համակրանք մը արթնցաւ արկածախնդրի հոգիին մէջ։ Պատրաստ էր ամէն զոհողութիւն ընելու, այդ քաղցրանայշ դէմքին վրայէն մելամաղձութիւնը հեռացնելու համար։

Ուստի, խօսքի բռնուեցաւ անոր հետ և հարցուց, թէ ի՞նչ էր իր վշտին պատճառը։ Աղջիկը չըմերժեց խօսիլ և պատմեց իր պատմութիւնը։

Պատերազմի ընթացքին, հայրը, որ սպայ էր, սպաննուած էր։ Մայրը՝ հիւանդ անկողին էր և փոքր թոշակը, զոր կ'առնէին, ոչ միայն դեղի, այլ եւ ուտելիքի չէր բաւեր։

— Բայց ինչո՞ւ չէք ծախեր այդ գեղեցիկ մատանին, հարցուց Ուիլեամ։

— Ծախե՞լ, հարցուց ան զարմացած։

— Անշուշտ։

— Բայց ո՞րեւէ արժէք չունի։ Ադամանդը կեղծ է։

— Ի՞նչ կ'ըսէք, օրիորդ՝ կե՞ղծ է։

— Անո՛, նայեցէք։

Եւ աղջիկը մատանին հանեց ու տուաւ անոր։ Ան քիչ մը քննեց զայն և հեգնական շեշտով մը ըսաւ.

— Է՛ ուրեմն, ձեզի ըսեմ, թէ ադամանդները կը ճանչնամ։ Եւ ձեզ կը վստահեցնեմ, թէ ասկէ աւելի հարազատ չեմ տեսած կեանքիս մէջ։

— Բայց ոսկերիչներու ալ հարցուցած եմ։

— Եկէք, մէկուն հարցնենք։

— Սիրո՛վ։

* *

Ուիլեամ իր և կնոջ հաշիւները վճարեց և միասին ուղղուեցան մօտակայ ոսկերիչին խանութը։ Ուղղակի տնօրէնին գնաց, մատանին ցոյց տուաւ և հարցուց, թէ ի՞նչ կ'արժէ։

Ոսկերիչը ուշադրութեամբ քննեց մատանին, ապա ըսաւ.

— Ես 150 տոլար կուտամ ասոր համար։

— Շա՜տ շնորհակալ եմ, ըսաւ Ուիլեամ։

Եւ օրիորդին հետ վերադարձաւ սրճարան։

Երբ նստան, ըսաւ.

— Օրիորդ, ձեզի համակրեցայ և կ'ուզեմ ամէն կերպով օգտակար ըլլալ ձեզի։ Ուստի մատանիին համար 200 տոլար կուտամ։

— Օ՛, պարոն, պատասխանեց ան։ Ձեր այդ վեհանձնութիւնը կը յուզէ զիս, բայց պիտի չուզէի որ տուժէք։ Երկու հարիւր տոլարը շատ է, քանի որ ոսկերիչը ըսաւ. թէ արժէքը 150 տոլար է։

— Օ՛ հոգ չէ։ Կը յուսամ կրկին պիտի տեսնուինք... Բաւ է, որ դուք գաք ձեր տխրական անձուկ վիճակէն և ձեր մօր դեղերը առնէք...

Դրամապանակը հանեց, առաւ 100 տոլարնոց երկու թղթադրամ և տուաւ աղջկան, որ իր կարգին մատանին յանձնեց իրեն։ Ապա, շնորհակալութիւն յայտնելով հրաժեշտ տուաւ, խոստանալով որ երեկոյեան դառնալ հանդիպիլ նոյն սրճարանին մէջ։

Ուիլեամ, աղջկան մեկնելէն քանի մը վայրկեան ետք, դարձեալ ուղղուեցաւ ոսկերիչին խանութը։ Մատանին անոր ներկայացուց և ըսաւ.

— Հրամեցէ՛ք մատանին։ Ինչպէս ըսած էիք, 150 տոլարի կը ծախեմ։

Ոսկերիչը առաւ և պատրաստուեցաւ ցուցափեղկին մէջ դնելու։ Սակայն, երբ աչք մը պտտցուց վրան, քիչ մը կեցաւ և բարկացած երեւոյթով ըսաւ.

— Պարո՛ն, այս մատանին հինգ մարք իսկ չ'արժեր։

— Ի՞նչ, ըսաւ Ուիլեամ։

— Այո՛։ Կեղծ է։

— Բայց քիչ առաջ դո՛ւք ըսիք, թէ իրական է և վեց հարիւր մարք գին նշանակեցիք։

— Նախապէս ինծի ներկայացուցածնիդ իրական էր և իրապէս այդքան կ'արժէր։ Սակայն այս ադամանդը կե՛ղծ է։

Մատանին երիտասարդին տուաւ և կռնակը դարձուց անոր։

Երիտասարդը հասկցաւ եղածը։ Աղջիկը իրարու նմանող երկու մատանիներ ունէր։ Մատին անցուցած իրականը և ուրիշ կեղծ մը՝ գրպանը։

Ոսկերիչին մօտէն վերադարձին, մատին անցուց երկրորդը և միւսը տուաւ իրեն։

Սատանան տանի, մրմնջեց Ուիլեամ խանութէն դուրս ելած ատեն։ Սկսնակի պէս խաբուեցայ։ Կեղծ մատանիի մը համար հարիւր տոլարնոց առաջին երկու կեղծ թղթադրամներս ծախսեցի։ Ապահովաբար, այդպիսի անփորձութենէ մը ետք, գործերս լաւ պիտի չընթանան հոս։

ՕԼԱՖ ՊՈՒՆՏԵՐԳԵՐ

Թրգմ՝ Ս.

ՄԱՐԴԸ, ԵՐԲ ԿԸ ԴԱՏՈՒԻ ՈՒՐԻՇՆԵՐԷ

Մարդուն կեանքը այս աշխարհի վրայ լեցուն է տագնապներով,

Ան հոս կուգայ առանց իր հաւանութեան, եւ կը մեկնի հոնկէ, գրեթէ միշտ հակառակ իր կամքին։

Դեռ փոքրիկ մանուկ մը եղած ատեն, մեծ աղջիկներ կը համբուրեն զինք. սակայն մեծնալէ ետք միայն փոքրիկ աղջիկներ կը համբուրեն։

Երբ աղքատ է կ'ըսուի թէ անճարակ է իր անձնական գործերը դիւրավարելու մէջ. իսկ եթէ հարուստ է, կը կարծուի թէ անպարկեշտ է ուրիշներուն հետ իր գործունէութեանց մէջ։

Երբ կարօտ է վարկի եւ կ'ուզէ փոխառութիւն մը ընել, կը մերժուի, իսկ երբ յաջողած է գործի մէջ եւ անկարօտ վարկի ամէն օր կ'առաջարկուի իրեն։

Երբ հանրային ծառայութեան մէջ է եւ քաղաքականութիւն կը խաղայ, կաշառակեր մըն է. իսկ եթէ այդպիսի խնդիրներով չի զբաղիր, հայրենասէր չէ։

Երբ առատաձեռնօրէն կը նուիրէ բարեսիրական ձեռնարկներու եւ հանգանակութեանց, ցոյցի համար կ'ընէ այդպէս, իսկ եթէ չնուիրեր, կծծի կը համարուի։

Երբ կրօնասէր է, անմիտ պիտի ըսեն, թէ կեղծաւոր է. իսկ եթէ բնաւ չյաճախեր եկեղեցի, պիտի կոչուի կորսուած մեղաւոր մը։

Երբ փափկանկատ է եւ զգայուն իր ընկերներուն, թուլամորթ մըն է. իսկ եթէ ոչ ոքի հանդէպ գութ կը զգայ, պարզապէս անսիրտ մըն է։

Երբ կանուխ կը մեռնի աշխարհէն, լաւ ապագայ մը կը սպասէր իրեն համար, պիտի ըսեն. իսկ եթէ կ'ապրի եւ կը հասնի խոր ծերութեան, ափսո՛ս, իր կոչումին [illegible] չեղաւ եւ [illegible] ապարդիւն անցաւ, [illegible]։

Երբ չծախսէ իր ռոճիկը եւ մաս մը խնայէ, ժլատ է, իսկ եթէ ծախսէ ամբողջ ռոճիկը եւ մաս մը խնայէ, ժլատ է, իսկ եթէ ծախսէ ամբողջ ռոճիկը եւ բնաւ չխնայէ, շռայլ մսխող մըն է։

Հետեւաբար մարդ կը սորվի թէ ինչ ընելու է։

Թրգ. Յ. Գ. Ճ.

ՀԱՃԻ ՄՈՒՀԱՄԷՏ ԷԼ ՖԷԼԼԷՔԻ

ՅԱՔՈՒԲ—ԱՍՏՂԱԳԷՏ
ՄԱՄՆԱԳԷՏ ԲՆԱՅՆՈՂ ԵՒ ՈԳԵՀԱՐՑ

Բէլլէսէ Պօղօսայ, Կարած Խառուած
Հեռաձայնի թիւ 12271

ԼՐՏԵՍԻՆ ԿԻՆԸ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ՎԷՊ ՄԸ

Գրեց՝ ՍԻՎԱՆ ՌՈՋ

Թարգմանեց՝ ՎԱԶԷ

16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Լուիս յաճախ կ'այցելէր ինծի, միակ անձն է որ կը տեսնեմ, եթէ չհաշուենք սպասուհին որ ճաշս կը բերէ։

Խօսելու փափաք կը զգամ, որպէսզի միտքէս հեռացնեմ այդ սեւ գաղափարները։ Այսօր երբ եկաւ հարցուցի իրեն.

— Բայց ինչո՞ւ համար, մասնաւորապէս այս վայրը բերիր զիս։

— Որովհետեւ այս վայրը ամենէն ապահովն է... Հայրդ էր որ ինծի թելադրեց այս պալատը գնել, և շատ ուրախացաւ երբ իր թելադրութիւնը գործադրեցի։ Ու երբ Զուիցերիայէն վերադառնաս հոս պիտի բնակինք։

Անոր խօսելու եղանակը բոլորովին ծաղրական էր այլեւս, ան շարունակեց.

— Երբեմն կը տեսնեմ հայրդ և քու մասիդ լուրեր կուտամ իրեն, և ինք յաճախ հոս ինծի այցելելու կուգայ։

17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Պէտք է աճապարեմ փախուստիս մէջ, որովհետեւ կրնայ ըլլալ որ, ծննդաբերութիւնս մէկէն գայ և չարժելէ դադրիմ։

18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Ծրագիրս պատրաստեցի, թէեւ քիչ մը բիրտ է, սակայն կը կարծեմ թէ միակ միջոցն ալ այս է։ Ծրագիրս հետեւեալն է։

Երբ երեկոյեան սպասուհին ճաշը բերէ, անկողին պիտի մնամ և պիտի մերժեմ ճաշը առնել, և պիտի խնդրեմ որ անկողնին բարձերը շտկէ։ Եւ անկողնին մէջ նստած պիտի մնամ, մինչ ան գործով զբաղած, երբ ծոծրակը ժանեակալին ծածկոցը շտկէ, անոր գլխուն պիտի զարնեմ այս փոքրիկ քարով, իսկ եթէ սիրտս դաւաճանէ և գութը պաշարէ զիս, այդ պարագային ծրագիրս կը քանդուի։

Գալով քարին, մոռցայ ըսելու որ զայն ժանեակալին տակէն գտայ, ու անոր տեղ ածուխի կտորներ դրի։

Այս է ծրագիրս, ու կը մնայ անոր գործադրութիւնը՝ որ պաղարիւնութեան կը կարօտի։

19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Ամէն ինչ պատրաստ է, սակայն գործադրութիւնը մէկ օրէն միւսը կը ձգձգեմ, ոչ թէ վախէ, կամ ծուլութենէ, այլ կը կասկածիմ որ սպասուհին [illegible] տեսնէ տկարանամ կամ ձեռքերս դողդղան եւ ծրագիրս ձախողի, հակառակ մարմնային տկարութեանս եւ այն ծանր բեռին զոր կը կրեմ, այն համոզումը ունիմ որ այս գործը գլուխ պիտի կրնամ հանել։

Նախապէս յիշեցի թէ այլեւս սկսած էի ատել Լուիսը, սակայն այնպէս կը թուի թէ անոր սէրը տակաւին սրտիս անկիւններէն կախուած կը մնայ... և սրտիս մեծ մասը գրաւած է ան, թէրեւս ալ ամբողջ սիրտս գրաւած կը մնայ... մեծ ամօթ կը զգամ այս ցաւալի ճշմարտութիւնը պատմելով։ Արդեօք պէտք չէ՞ր որ անոր սէրը վանէի սրտէս, անոր խաբեութիւնը հասկնալէ ետք։ Սակայն դիւրի՞ն է սէրը վանել սրտէ մը, Լուիսին միանալու առթիւ Լուիսի հանդէպ սէրս սրտիս մէջ ծնաւ 30 տարիքս թեւակոխելէ ետք, առանց այս զգացումին համը գիտնալու նախապէս։ Այո, մինչեւ այդ տարիքը չէի փորձած սիրոյ մասին մտածելու, կամ թոյլատրելու հոգիս որ այդ զգացումներէն տառապի։ Կը յիշեմ որ շատ մը երիտասարդներ փորձեցին ինծի հետ սիրաբանիլ, բայց ինքզինքս, նուաստացած կը զգայի, այդպիսիներուն հաճոյք կամ ժամանցի գործիք դառնալու։ Որովհետեւ կը հասկնայի որ սէրը շատ խոր եւ զօրաւոր զգացում մըն է, և պէտք չունի ժամանցի կամ ժամուածապատ ըմբռնումներու։ Անիկա զգացում մըն է որ մարդուս սիրտը կը մտնէ անծանօթ ճամբաներէ։

Ու կրկին հարց կու տամ ես ինծի, քանի որ չեմ կրնար լուծել զինք, ուրեմն ինչո՞ւ համար կ'ուզեմ փախչիլ իրմէ... ինչո՞ւ համար չեմ բաժներ իր այս կեանքը և չէի համակերպիր իր ապրած կեանքին, աւելին՝ ինչո՞ւ համար աւելի առաջ չեմ երթար, ու չեմ օգներ իրեն, իր հսկողներուն։ Անոր հոս է կը զգամ թէ անոր հանդէպ ունեցած զգացումներս կ'անհետին, ու անոնց տեղ կը գրաւեն խոր զզուանք, որոնք կը թուէր թէ մաքէս կու գան, և որոնք միեւնոյն ատեն ճշմարիտ հայելին են զգացումներուս, որոնք անհետացած կը կարծեմ։

(Շար. 32)

= ՄԱՐԶԱԿԱՆ =

ՏԵՂԱԿԱՆ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Համարաբական խաղերու Ֆութպոլի ճիւղին շուրջ տեսակցութիւն մը անուանի Ֆութպոլիստ Դր. Աւետիս Գավլագեանի հետ

10 Օգոստոսին Աղեքսանդրիոյ մէջ փակումը կատարուեցաւ Համարքի. Ա. խաղերուն։ Որմէ յետոյ, մարզական պատուիրակութիւնները վերադարձան իրենց հայրենիքները։

Սուրիական պատուիրակութեան անդամները Հինգշաբթի հասած ըլլալով մայրաքաղաք արդէն սկսած են իրենց բնակած քաղաքները վերադառնալ։

Արձակուրդով, Հալէպ ժամանած է չորաթ երեկոյեան նաեւ ծանօթ անուանի ֆութպոլիստ, Ազգային խումբի աջ ներսը՝ Դր. Աւետիս Գավլագեան։

Նկատի ունենալով որ՝ քաղաքիս մարզասէրները մեծ հետաքրքրութեամբ ֆութպոլով կը շահագրգռուին, յարմար դատեցինք տեսակցութիւն մը ունենալ Դր. Գավլագեանին հետ, Եգիպտոսէն իր կրած տպաւորութիւնները ու ֆութպոլի խաղերու, և յատկապէս սուրիական խումբին մասին իր ըսելիք խօսքը, հաղորդելու համար մեր ընթերցողներուն։

Մեր յարգելի խօսակիցը, Եգիպտոսէն իր կրած տպաւորութիւններուն շուրջ խօսելով յայտարարեց.— «Աղեքսանդրիա ցերեկ ատեն չափազանց տաք կ'ըլլէ, երբեմն ալ դժոխային կրակ... Այնպէս որ, կարելի չէր ցերեկ ատեն ո՛չ միայն մարզական խաղեր ընել, այլեւ որեւէ փորձ։ Այնպէս որ, ֆութպոլի մեր փորձերը ամէն անգամուն ալ գիշերուան ժամը 11էն վերջ կ'ընէինք։

«Ֆութպոլի մրցումները գիշեր ատեն ըրինք։ Շատ հաճելի անցաւ։ Մարդ, գիշեր ատեն ֆութպոլ խաղալէն աւելի հաճոյք կ'զգայ։ Խաղարկութեան ձեւին ո՛չ մէկ վնաս կուտայ։ Գնդակը և միւս խաղացողները տեսնելու մէջ ո՛չ մէկ դժուարութիւն կը կրէինք։ Ամէն ինչ ցերեկէն աւելի յստակ կը տեսնէինք։ Հապա օդին զովութի՞ւնը....»

Ապա ֆութպոլի խաղերուն եւ սուրիական խումբին մասին խօսելով աւելցուց.— «Մեր խումբին համար գրեթէ ձախողութիւն եղաւ այս խաղերը։ Բաղդը ժպտիլ չէր ուզեր մեզի։ Այնպէս որ, բոլորս ալ անխտիր վիրաւորուեցանք ե՛ւ փորձերու, ե՛ւ մրցումներու ընթացքին.

Մեր խումբին աջ հաֆը՝ Գէորգ Կրպոյեան (Ղասապ) վիրաւորուած ըլլալուն չկրցաւ խաղալ վերջին՝ Սուրիա — Եգիպտոս մրցումին։ Մանուէլը (Մըսրին), Յակոբը, Հաննաուին, և ո՛ր մէկն ըսեմ, ամէնն ալ վիրաւորուեցան...» Դր. Աւետիս, իր մասին խօսելով, ըսաւ թէ՝ ինք եւս վիրաւորուած է, մրցումներէն առաջ, առաջին իսկ փորձի ընթացքին և հանդիպումներու միջոցին ստիպուած է երկու անգամ լքել դաշտը։

«Մէկ խօսքով, կ'ըսէ յարգելի մարզիկը, մեր սենեակը ուր չորս հոգի էինք, տեսակ մը հիւանդանոց էր, ուր մենք ստիպողաբար արգելափակուած կը մնայինք եւ աւստրիացի մարզիչը՝ Դր. Վենսան Տէթըրեանք մեզ կը խնամէր, մասսաժներով, արուեստական մարզանքներով և այլն»։

Ընդմիջումներու, մէկ խօսքէն միւսը անցնելու շրջանի մը միջոցին, յանկարծ հարց կուտամ ֆութպոլի հանդիպումներուն մասին եւ մասնաւորաբար կը ծանրանամ սուրիական խումբին խաղերուն։

Դր. Գավլագեան, իսկոյն կը պատասխանէ, և անգամ մը եւս անդրադառնալէ վերջ վիրաւոր ըլլալուն շուրջ, կ'աւելցնէ.— «Սուրիա—Լիբանան մրցումը իրապէս ձախողութիւն մ'է մեզի համար։ Այն հանդիպումին մասին կը բաւէ որ յիշեմ մեր խումբին յառաջապահ գիծին խաղացողներուն անունները.— Յակոբ, Մուհիտտին, Մուզաֆֆար, Սաթեհ Աթասի Մանուէլ (Մըսրի)։»

Երանելի՛ կազմ.., ուր տեղ տրուած է Մուհիտտինի և Սաթեհ Աթասիի, որոնք իրենց կեանքին ընթացքին յառաջապահ գիծի վրայ չեն խաղցած։ Այն օրը մեր խօսակիցն ու Հաննաուին վիրաւոր ըլլալնուն մաս չեն կազմած խումբին։

Եգիպտոս—Սուրիա Ֆինալի մրցումը.— «Այս հանդիպումի ընթացքին, ծայրէ—ծայր լաւ և աչքառու խաղարկութիւն մը ցոյց տուինք։ Քանիցս նեղեցինք հակառակորդին բերդը։ Սակայն դժբախտաբար մեր յառաջապահ գիծը բազմաթիւ սոսկ առիթներ փախցուց... և մանաւանդ սանր Մուզաֆֆար...։»

Անմիջապէս, այստեղ կը վերյիշեմ եգիպտական երկու մեծ օրաթերթերու «Էլ—Ահրամ»ի և «Էլ—Մասրի»ի գրածները վերջին մրցումին մասին։

Այս խօսքիս վրայ, Դր. Գավլագեան կ'ըսէ որ, ո՛չ միայն այս երկու թերթերը, այլեւ եգիպտական բոլոր թերթերն ալ գովասանքի տողեր նուիրեցին մեր խումբին մասին։ Յիշեմ որ, Դր. Ժ. Նալպանտեանի իրաւարարութիւնը տըկար էր. 2 կոլ օֆսայտով ըրին։

Մեր խօսակիցը կը յաւելու.— «Երբ իրականութիւնը խօսինք, ամէն ինչ լաւ կ'ըլլայ։ Այս խաղին, մեզմէ շատեր իրենց լրիւ խաղարկութիւնը ցոյց չկրցան տալ։ Այլ, կէս—կատար բաներ մը ըրինք... ի՞նչ ընէինք, վիրաւոր էինք...»։

Այնուհետեւ հարց կուտանք Դր. Աւետիսին.— Այս երկու խաղերը լաւ չեն անցած դժբախտաբար, պիտի խնդրէինք որ մեզի խօսէիք Սուրիա—Յորդանան մրցումին մասին.

Բարեբախտաբար առաջին մրցումէն յաջող դուրս եկանք, կ'ըսէ ան, և կ'աւելցնէ.— Առաջին կէտը, պատահականութեան արդիւնք՝ սանըր Մուզաֆֆարը նշանակեց. Բ. կէտը՝ աջ բաց Յակոբ, գլխու հարուածով, իսկ Գ. ԿԷՏԸ ՁԱԽ ԲԱՑ ՄԱՆՈՒԷԼ (ՄԸՍՐԻ), գեղեցիկ «էչափէ» մը օգտագործելով։ Օրուան լաւագոյն կէտն էր այս։

Դր. Գավլագեան իր խօսքերը կը վերջացնէ.— «Համարաբական խաղերու մէջ Սուրիա, իր գոյութիւնը զգալի դարձուց ֆութպոլի և պասքէթ—պոլի մէջ, երկուքին մէջ ալ երկրորդութիւն շահելով։»

Շնորհակալութիւն կը յայտնենք Դր. Աւետիս Գավլագեանին, որ սիրայօժար պատասխանեց մեր հարցումներուն և հրաժեշտ կ'առնենք իրմէ։

*

Մենք մասնաւորաբար ընդգըծեցինք քիչ վերը տող մը, ուր կ'ըսուի թէ՝ «Գ. կէտը՝ (նշանակեց) ձախ բաց Մանուէլ (Մըսրի)...»

Թէ ի՞նչու... պարզ այն պատճառաւ որ՝ հարկ էր անգամ մը եւս քաղմերկել «Արեւելք» օրաթերթի մարզական յօդուածագիրը։

Այս վերջինը, որ՝ մեզի անծանօթ պատճառներով կողմնակալական և մարզիկի ոգիի անվայել չար ոգիէ մը մղուած անզգամ խեղաթիւրել կը սիրէ իրողութիւնները։

Արդարեւ Պր. Թղթակիցը, առանց քաշուելու և կարմրելու գիտակցութիւնը ունենալու կը գրէր բառ առ բառ.— «Սիւրիացիներու 2րդ կէտը կը նշանակէ Յակոբ Աֆարեան (Հ. Մ. Ը. Մ) իսկ միւս երկուքը Մուզաֆար Ազզատ (Հալէպի Ահլիէն) («Արեւելք»), Երեքշաբթի 4 Օգոստոսի 1953, թիւ 347, ա. էջ, գ. սիւնակ)։

Լա՛ւ։ Շատ լա՛ւ։ Պր. Թղթակիցը անպայման եգիպտական ձայնասփիւռէն լսած ըլլալու էր որ՝ 38 ժամ վերջ թերթին ընթերցողներուն հրամցնէր այս ստաութիւնը։ Երբ Յակոբ Աֆարեանին Բ. կէտը նշանակելը և Մուզաֆֆարին առաջինը նշանակելը կը լսէ, ինչու չա որ Մանուէլին ալ Մըսրի) Գ. կէտը նշանակած ըլլալը պիտի լսէր։

Ի՞նչու կը խեղաթիւրէ իրողութիւնը։ Ի՞նչու գիտակցաբար կը սուտ գրելով թէ՝ երրորդ կէտն ալ նշանակողը Մուզաֆֆարն է։

Մանուէլին նշանակած կէտը, իր գրելովը չէ որ արժէք պիտի ստանար և կամ ինք, միշտ նոյն Մանուէլը, արժէքաւորուէր։

Սակայն ամէն ինչ չափ եւ սահման մը ունի։ Կողմնակալութիւնն ալ, քարթիզանականութիւնն ալ, մոլեռանդութիւնն ալ, եւ... ստախօսութիւնն ալ։

Թէ Պր. Թղթակիցը թող շարունակէ իր այս խեղաթիւրումներ... այս մէկը լաւ վարկ չի բերեր իրեն, մինչդեռ այս բարոյապէս ինքն է որ կը վնասէ։

Թող ուշքի գայ, ճանչնայ աջն ու ձախը։ Թող պարկեշտ ըլլայ եւ ճշմարտախօս մարզական յօդուածագիր մը, առայժմ այսչափ։

ՎԱՍՄԱՐ

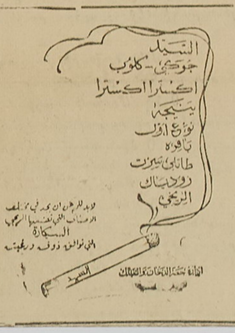

ԿԱՐԵՒՈՐ ԼՈՒՐ ՄԸ

«Փարթենիա» արդուկի տունը

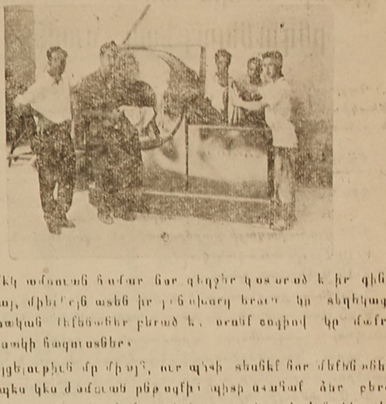

[illegible]

ՀԱՍՑԷ.— Համամ էլ Թէլ փողոց, հեռաձայնի թիւ 14189։

Սինեմա Ալի (Րիօ)

ժողովուրդի բուռն փափաքին գոհացում տալու մտադրութեամբ այս շաբաթ եւս կը ցուցադրէ սինեմայի արտադրութեանց գլուխ-գործոցներէն

ԱԼԻ ՊԱՊԱ ԵՒ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ԳՈՂԵՐԸ

գունաւոր ժապաւէնը, խաղարկութեամբ՝ Պաստառի գրաւչուհին եղող ՄԱՐԻԱ ՄՈՆԹԷԶԻ

Տեղական Լուրեր

Պայքարի տօնին առթիւ մուհաֆըզին ընդունելութեան ժամերը

Պայքարի տօնին առթիւ, Հալէպի մուհաֆըզը, Սէրայի իր գրասենեակին մէջ պայքարի առաջին օրը պիտի ընդունի շնորհաւորութիւնները հետեւեալ ժամերուն.

Ժամը

9ին Նախկին վարչապետները, նախարարները մուհաֆըզները եւ ընդհանուր տնօրէններ։

9.52 Մուհաֆազայի բարձրաստիճան պաշտօնեաները։

9.10 Զինուորական կազմը։

9.15 Կրօնական պետերը։

9.20 Քաղաքապետարանի եւ Էվգաֆի խորհուրդի անդամները։

9.25 Առեւտրական, ճարտարարուեստական եւ երկրագործական գրասենեակներու անդամները, դրամատանց տնօրէնները, բժիշկներու, երկրաչափներու, դեղագործներու, ատամնաբոյժերու եւ դայեակներու սէնտիքաներու անդամները եւ փաստաբաններու կաճառի անդամները,

9.30 Մամուլի ներկայացուցիչները։

9.34 Ազգայնացուած ընկերութիւններու պաշտօնեաները, ակումբներու եւ միութիւններու ներկայացուցիչները։

9.40 Աշխատաւորներու սէնտիքաներու վարչութիւնը եւ գործաւորները։

9.45 Միացեալ շնորհաւորողները։

ՖՈՒԹՊՈԼԻ
ՄԵԾ ՄՐՑՈՒՄ

«ՇԸՐԹԱԹ ԷԼ ՃԷՅՇ»

ԸՆԴԴԷՄ

«ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ»Ի

(ՀԱԼԷՊԻ ԱԽՈՅԵԱՆ)

Հովանաւորութեամբ՝
Հիւսիսային Սուրիոյ բանակի հրամանատար,
ԶՕՐ. ՕՄԱՐ ԽԱՆ ՔԱՍԷՄԻ

Կիրակի 23 Օգոստոս 1953, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ։

Կարդացէ՛ք ՍՈՒՐԻԱ օրաթերթը

Փարուն էր։

Արիւնալի ցոյցեր Պէյրութի մէջ երեսփոխան Էլ Հաճի ձերբակալումին առթիւ

Ցուցարարները փակել տուին քաղաքը եւ բախում ունեցան ապահովութեան ուժերու հետ

ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պէյրութի յանդուգն եւ խիզախ երեսփոխան, Ապտուլլա Էլ Հաճ մամուլի ներկայացուցիչներուն միջոցաւ ժողովուրդը հրաւիրած էր չվճարել պահակատուրքը, նկատի ունենալով որ երկրին մէջ կանոնաւոր հսկողութիւն չկայ տուներու եւ խանութներու վրայ։

Կառավարութիւնը այս յայտարարութիւնը ըմբոստացում մը նկատած ըլլալով, զայն ձերբակալելու հրամանագիր մը ստորագրած էր։ Սակայն երեսփոխանը «փիժամայով» յաջողած էր փախչիլ եւ յաջորդ օր Խորհրդարան ապաստանեցաւ, ժողովրդային մեծ ցոյցի մը գլուխը անցած։

Սակայն երեկոյեան ոստիկանութիւնը ձերբակալեց երեսփոխանը, որուն վրայ ժողովուրդը զայրանալով, բանուորին ու աղքատին պաշտպան հանդիսացող երեսփոխան Հաճի դէմ եղած այս արարքին, հսկայ ցոյց մը կազմակերպեց, եւ յարձակելով վաճառատուներու վրայ կոտրեց զանոնք, ինչպէս նաեւ կոտրեց պաշտօնական կեդրոնավայրերը, Պուրճի, Պասթայի, Ջէյթունիէի եւ այլ թաղերու մէջ։

Քաղաքը ամբողջութեամբ փակուեցաւ, որուն հետեւանքով փոխհարուածներ տեղի ունեցան ժողովուրդին եւ ապահովութեան ուժերուն միջեւ, ուր մեծ թիւով վիրաւորներ ինկան։

Պայքարի տօնին առթիւ Քաղաքապետարանի ընդունելութիւնները

Հալէպի քաղաքապետը, պայքարի տօնին առթիւ, Քաղաքապետարանի մէջ շնորհաւորութիւնները կ՚ընդունի հետեւեալ ժամերուն.—

9.10ին Նախկին վարչապետները, նախարարները, մուհաֆըզները եւ ընդհանուր տնօրէնները։

9.15 Մուհաֆազայի եւ քաղաքապետարանի բարձրաստիճան պաշտօնեաները ու բարձրաստիճան սպաները։

9.20 Զինուորական կազմը։

9.25 Կրօնական պետերը։

9.30 Քաղաքապետարանի եւ Էվգաֆի անդամները։

9.35 Առեւտրական, ճարտարարուեստական եւ Երկրագործական գրասենեակներու անդամները, դրամատանց տնօրէնները, բժիշկներու, երկրաչափներու, դեղագործներու, ատամնաբոյժերու եւ դայեակներու սէնտիքաներու անդամները եւ փաստաբաններու կաճառի անդամները։

9.45 Մամուլի ներկայացուցիչները։

9.50 Ազգայնացուած ընկերութիւններու պաշտօնեաները, ակումբներու եւ միութիւններու ներկայացուցիչները։

9.55 Աշխատաւորներու սէնտիքաներու վարչութիւնը եւ գործաւորները։

10 Միացեալ շնորհաւորողները։

Սինեմա Հալէպ

Երկ. 17 Օգոս. էն սկսեալ կը ցուցադրէ գունաւոր, արկածախնդրական եւ սիրային ժապաւէնը

ՍԱՀԱՐԱՅԻ ՀԵՐՈՍԸ

Խաղարկութեամբ՝ ՄԸՐԷՆ ՕՀԱՐԱՅԻ եւ ՃԷՖ ՉԷՆՏԼԸՐԻ

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑՈՒՄ

«Շըրթաթ Էլ Ճէյշ»

ԸՆԴԴԷՄ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի

Ուրբաթ, 21 Օգոստոս 1953, կէսօրէ վերջ ժամը 4ին Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԹՂԹԱԴՐԱՄ

Տոլար	357
Սթէրլին	950
Ֆրանսական 1000 Ֆրանք	900
Զուիցերիական Ֆրանք	82,00
Պելճիքական Ֆրանք	6,50
Եգիպտական	850
Յորդանանեան	930
Տինար	950
Թրքական	67,50
Լիբանանեան	109,00

ՈՍԿԵԴՐԱՄ

Անգլիական	36,10
Օսմ. Րէշատի	31,10
Օսմ. Թիւնարի	28,00

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀԱՅԸ
ՎԷՊԻՆ ՆՈՐ ՊՐԱԿՆԵՐԸ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏՊԱՐԱՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆԻ
ՊԷՅՐՈՒԹ

[illegible] օրաթերթի Հալէպի ցուցիչ Պ. Աբրահամ Մուրատեանին:

Յաջորդ պրակները կը հասնին ամէն շաբաթ կանոնաւորաբար։

ՏՊԱՐԱՆ «ՆԱՅԻՐԻ»
ՀՈՎԵՏՈՒՆ - ՀԱԼԷՊ

ԾԽԵՑԷ՛Ք
ՌԷԺԻԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԸ